

Voeks Hoorrecht Commissie
Adres: Voeks, Postbus 162, 2501 AN Den Haag

Aan:
Shell Nederland B.V.
Carel van Bylandtlaan 30
2596 HR Den Haag
Nederland

Den Haag, 13 juni 2024

Per email

Aan Shell Nederland (SN) en de Centrale Ondernemingsraad (COR)

Geachte heren Everts en Terwindt,

Veel dank voor uw reactie van 30 mei 2024 op het door de Voeks Hoorrecht Commissie (VHC) aangeleverde hoorrechtrapport over het concept transitieplan van sociale partners (SN & COR). Het doet de VHC genoegen dat een aantal van haar zorgen zoals geuit in het hoorrechtrapport in het aangepaste transitieplan positief door sociale partners zijn geadresseerd. We doelen hierbij specifiek op:

- Verhoging van de financiële bijdrage voor wegvallen van de sponsorgarantie bij invaren met een bedrag van ca. €320 à €345 mln.
- Verhoging van het risicomitigatie budget van 10% naar 15% van het buffervermogen.
- Voorkomen van risico t.g.v. wijziging dekkinggraad tussen moment van besluit en implementatie middels een noodprotocol.

Een aantal zorgpunten is helaas niet of niet geheel weggenomen. Daarnaast zijn er verschillende zaken waarover we van mening blijven verschillen.

De VHC vindt het jammer dat u meent te moeten schrijven dat de “voor de door de VHC geuite voorkeur van ten alle tijden hard sluiten zien wij geen ruimte en *wij vinden dit evenmin in het belang van alle deelnemers, ook niet die van de slapers en gepensioneerden*”.

De VHC behartigt de belangen van haar achterban in de wetenschap dat deze vooral geïnteresseerd is in een waardevast - waar mogelijk inflatiebestendig - nominaal pensioen waarbij de ex-werkgever bijspringt in geval van onverhoopte financiële nood van SSPF. Een groot deel van onze achterban hecht meer waarde aan zekerheid en stabiliteit dan aan een

hoger maar risicovoller pensioen, conform het “genoeg is genoeg” principe. Dat is wellicht een ander standpunt dan dat van de sociale partners, maar daarom niet minder legitiem.

Naar de mening van de VHC heeft SN onvoldoende aandacht besteed aan het alternatief voor invaren, namelijk hard sluiten. Er zijn geen inhoudelijke argumenten gegeven waarom invaren voor SSPF nodig is, terwijl de bij de WtP behorende Memorie van Toelichting nadrukkelijk stelt dat fondsen met een sponsorgarantie, mits beargumenteerd o.g.v. onevenwichtigheid, niet hoeven in te varen. SN verschuilt zich achter het formeel juridische statement dat invaren de default is, maar onderzoekt niet waarom een aantal andere ondernemingspensioenfondsen wél voor hard sluiten kiezen. Onze achterban mist een inhoudelijke uitleg waaróm SN de voorkeur geeft aan invaren.

Door de vooringenomen positie van invaren verzuimde het SN-team ook nog om duidelijk te maken dat bij hard sluiten strengere (inhaal) indexatieregels zouden gelden. Het is ook slecht verteerbaar voor de VHC dat SN (mogelijk via SSPF) geen moeite wil doen om bij het desbetreffende ministerie na te gaan of het verlichte indexatie-regime zou kunnen blijven gelden.

Hierdoor zijn de VHC, VKG en de bezoekers aan de Voeks regiomeetings en het webinar niet juist en niet volledig geïnformeerd. De VHC is ervan overtuigd dat als tijdens de presentaties wel de volledige en correcte slides waren getoond en de implicaties daarvan waren toegelicht de achterban mogelijk een andere keuze had gemaakt m.b.t. invaren of hard sluiten.

We vinden het dan ook teleurstellend dat SN stelt dat de VHC de belangen van de achterban niet goed behartigt, als juist de VHC, VKG en de achterban op het verkeerde been zijn gezet door SN.

Voor onze achterban hebben we onze observaties n.a.v. uw schriftelijke reactie op ons hoorrechtrapport samengevat in een document dat we ook voor uw informatie bij deze brief als bijlage gevoegd hebben. Hopelijk kunt u betreffende punten verder meenemen bij het finaliseren van het Transitieplan.

Tot slot maakt de VHC graag gebruik van de in een e-mail gedane uitnodiging om als afronding uw schriftelijke reactie in een laatste overleg te bespreken.

Hoogachtend,
namens de Voeks Hoorrecht Commissie,

Piet Hein Deiters,
Voorzitter

Bijlage bij brief van VHC aan SN en COR dd. 13 juni 2024

Opmerkingen n.a.v. Bijlage 1 van de brief van SN en COR dd. 30 mei 2024 aan de VOEKS HOORRECHT COMMISSIE

- T.a.v. het Wettelijk kader: SN acht o.b.v. de WTP en de mogelijkheden om van invaren af te zien, Hard Sluiten als nauwelijks uitvoerbaar omdat de gesignaleerde onevenwichtigheden door de VHC niet worden onderschreven. Ook het bestaan en vervallen van de SG is volgens SN geen reden, hoewel dit in de memorie van toelichting expliciet als mogelijkheid genoemd wordt. De WTP maakt overgang naar een premieregeling nodig voor actieven, echter dat SN de WTP gebruikt om invaren als onvermijdelijk te beschouwen wordt door de VHC niet gesteund.
- T.a.v. 3.1 Koopkrachtontwikkeling
Volgens SN is de koopkrachtontwikkeling bij hard sluiten bij een hoge DG slechter dan bij invaren vanwege een hogere initiële pensioenstijging. Dit is vreemd omdat een hoge DG juist volledige indexatie mogelijk maakt (naast bescherming nominaal pensioen door de SG). Ook de gepensioneerden en slapers van Unilever met een DG van 166% kiezen voor niet invaren. Het vervallen van de TBI-vrijstelling zou inderdaad indexatie lastiger kunnen maken, maar afhankelijk van de DG niet persé en niet bij voorbaat slechter. Bovendien is dit een verwachting gebaseerd op modellen en aannames. De voorgestelde maatregelen om eventuele neerwaartse risico's te mitigeren zijn vooral gericht op nominale dalingen. De risico's en maatregelen voor reële dalingen worden niet specifiek genoemd. SN acht het onrealistisch om met SZW te overleggen om de vrijstelling m.b.t. TBI te houden gezien de SG bij hard sluiten, maar onderbouwt dit niet. De VHC vindt juist dat er meer redenen zijn voor soepeler indexatie regels bij hard sluiten mede door de WTP waar geen beperkingen voor pensioenverhogingen gelden.
- T.a.v. 3.2 Verdeling van de buffer
SN acht de netto profijt methode voor de hele buffer acceptabel d.w.z. de hele buffer wordt bestemd voor indexatie. De VHC heeft goede argumenten voor een onderscheid bij de bufferverdeling waarbij de gepensioneerden voor een gedeelte van de buffer (15%) een andere verdeling krijgen dan o.b.v. de netto profijt methode. Dit is consistent met de risico's op schokken in de pensioenfonds assets die ook met de DNB-indexatie eisen van een minimale DG expliciet worden gemaakt. SN stelt dat de risico's van pensioendaling juist voor jongeren groter zijn. De VHC vindt dat vreemd. Bij een grote beursdaling en /of rentedaling kort na de transitie heeft dit direct effect op het pensioen van ouderen en kan mogelijk niet meer worden ingehaald. Jongeren hebben een voordeel want ze

hebben langer de tijd om herstel af te wachten, krijgen een hoge initiële pensioenstijging uit de buffer en kunnen tot 100% in aandelen beleggen.

SN ziet wel de zorgen en stelt nu voor 15% van de buffer (max. €1 miljard) in de RDR te storten. Dit is een positieve aanpassing. De vrees dat de RDR te hoog wordt, wordt niet door de VHC gedeeld. In geval de RDR na verloop van tijd door gunstige omstandigheden niet volledig nodig is, dan is die beschikbaar voor toekomstige gepensioneerden en is in de tussentijd aan de huidige gepensioneerden meer zekerheid geboden om nominale kortingen te voorkomen. De voorwaarden voor het gebruik van de RDR kunnen worden vastgelegd.

- T.a.v. 3.3 Sponsorgarantie

De conclusies van Cardano staan vermeld in het HR-rapport op pagina 10. De VHC merkt nog op dat Cardano de berekende bedragen door Ortec en de relatie tussen die bedragen en de in het CTP vermelde 60% afschaling van die bedragen niet kon controleren omdat dat inzicht niet werd gegeven door Ortec c.q. SN. De waarde vaststelling van de SG is puur gebaseerd op een berekeningswijze. De VHC vindt het teleurstellend dat onvoldoende rekening wordt gehouden dat voor deelnemers het verlies van risicodekking voor nominale pensioendaling vele malen groter is dan het opgeven van (gedeeltelijke) premievrijstelling en eventuele extra storting (de berekende waarde van de SG). Ten aanzien van de toekomst van de SG merkt SN op dat de financiële situatie van Shell als onzeker wordt beschouwd. De VHC is hier verbaasd over omdat daar thans geen aanwijzing voor is. Los hiervan vindt de VHC de nu door SN voorgestelde verhoging van de SG compensatie bij diverse DG's (tot €850 miljoen bij DG 125%) een positieve aanpassing.

- T.a.v. 3.4 Compensatie doorsneepremie

SN beargumenteert de compensatie doorsneepremie uit de buffer door te wijzen op de wetsgeschiedenis van de WTP die ernaar streeft dat de transitie kostenneutraal moet zijn voor de werkgever. Volgens de VHC vereist de WTP niet dat er altijd compensatie wordt gegeven en ook niet dat dit alléén uit de buffer gefinancierd moet worden. SN schrijft ook dat premiekorting, onder voorwaarden die in de ABTN staan, financiering uit de buffer toestaat. Naar de mening van de VHC geldt korting alléén voor een jaar mits in het voorgaande jaar aan de DG-voorwaarden is voldaan. De stand van de DG voor toekomstige jaren is niet bekend en het nu reeds door SN vooraf onttrekken van premie uit de buffer van het SSPF-fondsvermogen zonder dat aan de voorwaarden is voldaan wordt niet gesteund door de VHC temeer daar dit vooral onevenwichtig is voor de gepensioneerden.

- T.a.v. 3.5 Gevolgen invaren verdeeld tussen slapers en gepensioneerden enerzijds en actieven en werkgever anderzijds

De VHC concludeert dat SN de onevenwichtigheden die er volgens de VHC zijn tussen deze 2 groepen, niet steunt o.b.v. de WtP-regels en verdelingsmethoden. Opvallend is de zin "Niettemin is Shell bereid om invaren mogelijk te maken en deelnemers het verwachte voordeel van hogere pensioenuitkomsten te bieden". Het is allesbehalve "zeker" dat er steeds hogere pensioenen behaald zullen worden na invaren. De CVP SNPS resultaten over de afgelopen 5 jaar waren zeer matig. Enige voorzichtigheid is eerder gepast.

- T.a.v. 3.6 Risicowijziging dekkinggraad tussen besluit en implementatiedatum

De extra aandacht van SN voor dit risico en de te nemen actie in een situatie van een afwijkende DG tussen beslis- en implementatie datum wordt door de VHC als positief beoordeeld. De financiële bijdrage van SN is helaas niet verhoogd waardoor dit een zorg punt blijft.

- T.a.v. 3.7 Proces evenwichtigheid

SN bevestigt dat de rol van de COR v.w.b. gepensioneerden en slapers inderdaad beperkt was en er steeds nauwe samenwerking met SN heeft plaats gevonden. Dit bevestigt het gevoel van de VHC dat de relatief kleine en afnemende groep actieven veel aandacht heeft gekregen en de inactieven veel minder. De keuze van de VHC voor hard sluiten was mede gebaseerd op de beoordeling van de model pensioenuitkomsten en de mening van de meerderheid van de aanwezigen op de regiobijeenkomsten die zekerheid van volledige indexatie en geen nominale pensioendaling door de sponsorgarantie belangrijker vonden dan een hoger pensioen. De VHC is het daarom niet eens met de opmerking van SN dat de keuze werd gemaakt op basis van sentiment.

De overleg relatie tussen de VHC en SN was, gedurende het traject, goed. De VHC mist in de reactie op het HR echter waarom SN pas in een allerlaatst stadium de verandering in de hard sluiten situatie m.b.t. TBI duidelijk heeft gemaakt waardoor de VHC, VKG en Voeks bezoekers aan de regiomeetings en het Webinar niet juist en niet volledig waren geïnformeerd (i.e. hard sluiten is toch anders dan de huidige situatie). Hierdoor zijn de enquêtes tijdens de regiomeetings en de Webinar waarbij een meerderheid voorkeur gaf aan hard sluiten mogelijk minder betrouwbaar geworden. Het gebruik van de classificatie "huidig" tijdens de roadshows en Webinar kan niet anders gezien worden dan de feitelijk huidige situatie zoals die i.i.g. in 2023 tijdens genoemde bijeenkomsten was, nl. die van vrijstelling van TBI. Nu SN heeft aangegeven dat "huidig" gebruikt is om de situatie zonder TBI-vrijstelling weer te geven, hetgeen dus niet correct is, voelen de VHC en VKG zich op het verkeerde been gezet, en daarmee ook onze achterban. De VHC betreurt deze gang van zaken ten zeerste.

Tevens lezen we niet in de reactie op het HR waarom SN niet bereid was projecties te maken voor "huidig" met vrijstelling TBI, Hard Sluiten zonder vrijstelling TBI. Verder merkt SN op dat een aanzienlijke financiële bijdrage is gedaan ten behoeve van de betaling van externe adviseurs van de VHC. Daarvoor danken wij u hierbij nogmaals hartelijk. In dit kader merken wij op dat op ons initiatief roadshows en een Webinar zijn gehouden waar SN en COR voor uitgenodigd zijn om ook presentaties te verzorgen. Deze activiteiten zijn volledig door Voeks betaald.

- T.a.v. 4. Evenwichtige transitie

Hierbij valt op dat SN met grote zekerheid stelt dat invaren niet onevenwichtig is en in alle gevallen in het voordeel van alle deelnemers. Dit vindt de VHC geen correcte voorstelling omdat dit bij een DG van 125% slechts voor 2/3 van de uitkomsten wordt waargemaakt volgens de SN modeluitkomsten. Alle berekeningen zijn gebaseerd op modellen met aannames en uitgangspunten die achteraf onjuist kunnen blijken te zijn.

De toekomst kennen we niet en de financiële en geopolitieke situatie is hoogst onzeker. Alleen de tijd zal leren wat de beste keuze zou zijn geweest. De opmerking van SN dat de VHC met haar voorkeur voor hard sluiten (o.b.v. de huidige TBI-positie voor SSPF) niet in het belang handelt van haar achterban is tendentiekus en onterecht.

Zoals uit de conclusie van het HR-rapport blijkt is de VHC-positie dat hard sluiten de voorkeur heeft als de vrijstelling van TBI gehandhaafd kan blijven. Als dat onmogelijk blijkt, dan is hard sluiten minder aantrekkelijk volgens de SN modeluitkomsten. De bezwaren van de VHC tegen invaren worden minder als de door VHC gesignaleerde onevenwichtigheden worden gecompenseerd. Dat ligt dus genuanceerder dan "hard sluiten onder alle omstandigheden" zoals SN stelt. Voor de items 3.2, 3.3 en 3.4 wordt door compensatie en maatregelen daar gedeeltelijk aan tegemoet gekomen.

000000